

Motion till riksdagen 2005/06:U290

av **Fredrik Reinfeldt (m) m.fl.**

EU

Motionen delad mellan flera utskott

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning.....	1
2	Förslag till riksdagsbeslut.....	2
3	Den övergripande utvecklingen i Europeiska unionen.....	5
4	Ett starkt och avgränsat EU.....	6
5	Bättre förutsättningar för företagande och nya jobb.....	9
5.1	Främja tillväxten och dynamiken i den europeiska ekonomin.....	9
5.1.1	Ökade insatser för företagande och tillväxt.....	9
5.1.2	En vitaliserad inre marknad.....	10
5.1.3	Ökad valfrihet för konsumenterna.....	10
5.1.4	Tydligare regler för tjänsthandeln.....	11
5.2	En konkurrenskraftig utbildning.....	12
5.3	Återhållsamhet och prioritering i EU:s budget.....	13
6	Den gemensamma miljöpolitiken.....	14
6.1	Globala miljöproblem.....	14
6.2	Gränsöverskridande miljöproblem i EU och dess närområde.....	15
7	Ett säkert och rättstryggt EU.....	16
7.1	En aktiv brottsbekämpning.....	16
7.2	En human asyl- och migrationspolitik.....	18
8	Förbindelserna med omvärlden.....	19
8.1	En starkare utrikes- och säkerhetspolitik.....	19
8.2	Den fortsatta utvidgningen.....	20
8.3	EU:s grannländer.....	22
8.4	Ett mer samordnat och effektivt EU-bistånd.....	24

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en framgångsrik och verkningsfull politik i EU måste bygga på skickligt tillvaratagande av svenska intressen men också förmåga att kunna föra hem gemensamt fattade beslut och förankra dem nationellt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skall presentera en tydlig vision om hur den ser på det framtida Europasamarbetet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Lissabonstrategin framåt skall koncentrera sig på de ekonomiska frågorna för ökad tillväxt och fler jobb.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att gemensamt undanröja skattehinder i form av skilda regelverk för företagsbeskattning och risk för dubbelbeskattning.²
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att upphandlings- och konkurrensregler bör förbättras så att inte minst små och medelstora och nya företag kan utmana etablerade verksamheter.¹
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige i EU aktivt verkar för en avreglering av europeiska hamnar och en snabb avveckling av de lokala monopolen.³
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att EU:s beslut om avreglering av europeiska järnvägar är ett steg i rätt riktning som snarast måste omsättas i praktisk handling i alla medlemsländer.³
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öppna upp Apotekets monopol att sälja läkemedel i Sverige.⁴
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ändra mervärdesskattedirektivet så att privata alternativ inom välfärdssektorn kan konkurrera på likvärdiga villkor med offentliga alternativ.²
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att snarast förverkliga ett tjänstedirektiv som klargör reglerna för tjänstehandel över gränserna.¹
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att unionens forskningsprojekt bör kanaliseras av fristående forskarnämnder till den avancerade forskning som bedrivs vid europeiska universitet.⁵
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vidhålla excellenskravet för europeisk forskning.⁵
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrikta EU:s forskningsprojekt på att ge stöd till den forskning som har betydelse för europeisk konkurrenskraft och som kan ge europeiska universitet en världsledande ställning.⁵

Fel! Okänt namn på

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att EU måste ha tydligare kopplingar mellan unionens politiska prioriteringar och den gemensamma budgeten.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att EU inte skall ha någon beskattningsrätt.²
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att grundläggande reformera EU:s jordbrukspolitik.⁶
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Sverige genom EU skall driva frågan om en avveckling av tullar och handelshinder såväl inom ramen för den pågående Doharundan i World Trade Organization (WTO) som i det arbete som kommer att följa efter WTO-ministermötet i Hongkong.¹
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Sverige skall verka för en gemensam fördelningsplan av utsläppsminskningarna inom unionen.⁶
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Sverige i EU skall verka för skärpta regler för fartygsleder genom känsliga havsmiljöområden.⁶
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Sverige skall verka för att ett system med miljölotsar för övervakning och kontroll av lastfartyg som trafikerar Östersjön upprättas.³
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om ytterligare ansträngningar för att minska de gödande, men också de försurande, utsläppen i Östersjön.⁶
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att nå ett beslut om en gemensam kemikaliemarknad och ett likvärdigt konsumentskydd så snart som möjligt.⁶
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av ett effektivt samarbete mellan nationella polismyndigheter i Europol och mellan nationella åklagarämbeten i Eurojust för att kunna bekämpa den organiserade brottsligheten.⁷
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att regeringen klarar att finansiera det svenska bidraget till EU:s stridsgrupper samtidigt som Sverige även fortsatt kan delta i FN- och Natoleda insatser.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Sverige måste kunna bistå ett EU-land eller nordiskt land som utsätts för hot eller angrepp.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att en sammanhållen och konsekvent EU-politik är avgörande för EU:s förmåga att arbeta för fattigdomsbekämpning, demokratiutveckling, korruptionsbekämpning och säkerhetsfrämjande.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Sverige skall verka för fortsatt effektivisering, tydligare inriktning på fattigdomsbekämpning och mer demokratifrämjande åtgärder i EU:s bistånd.

Fel! Okänt namn på

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att EU bör öka sitt engagemang i förhållande till de blivande grannländerna, inte minst i form av demokratifrämjande åtgärder.

¹ Yrkandena 3, 5, 10 och 17 hänvisade till NU.

² Yrkandena 4, 9 och 15 hänvisade till SkU.

³ Yrkandena 6, 7 och 20 hänvisade till TU.

⁴ Yrkande 8 hänvisat till SoU.

⁵ Yrkandena 11–13 hänvisade till UbU.

⁶ Yrkandena 16, 18, 19, 21 och 22 hänvisade till MJU.

⁷ Yrkande 23 hänvisat till JuU.

3 Den övergripande utvecklingen i Europeiska unionen

Globaliseringen medför ökade möjligheter för människors utbyte med varandra, över gamla gränser och med en ökad mångfald för oss som individer och i våra samhällen. Genom stärkt rättsligt bindande samarbete över gränserna värnas de mänskliga fri- och rättigheterna. Det är genom demokrati och marknadsekonomi i hela Europa som välbefinnande och mänskliga framsteg i vår del av världen kan utvecklas. Freden värnas bäst genom gemensamma insatser och ett ökat samarbete mellan folken. Det europeiska samarbetets framgångar har visat att denna vision är möjlig att omvandla till konkret verklighet.

I och med EU:s utvidgning har öst och väst fogats samman. Utvidgningen måste nu genomföras reellt och inte bara formellt. Det kan ske genom att de nya medlemsländerna får en ökad del i det gemensamma, genom att deras bidrag till ekonomisk vitalitet och dynamik bejakas och genom att Europasamarbetet integreras med respekt för medlemsstaternas variation före krav på harmonisering och likformning. På det viset kan vi också bättre möta den globala ekonomins utveckling.

Den fred och stabilitet som har präglat utvidgningsprocessen skall också präglade de nya grannar som EU har, antingen genom medlemskapsperspektiv eller genom EU:s grannskapspolitik. Den goda erfarenheten av utvidgningen är inte bara att Europa idag är bättre än någonsin vad gäller fred och stabilitet, utan också att samarbetet och medlemskapsperspektivet kom att ge utvecklingen i de tidigare kandidatländerna en stabilitet och målmedvetenhet som annars inte hade varit möjlig.

För Sverige, liksom för det utvidgade EU, är frågan om Europas framtid väsentlig och måste hanteras med ansvar och långsiktighet. För nationens del är det hög tid att lämna den digitala ja-nej-debatten om det svenska EU-medlemskapet bakom oss. Vi är med och skall fullt ut ta del av de fördelar som samarbetet erbjuder. Frågan är snarare vad vi vill använda samarbetet till. Sverige och Europa behöver en grundläggande debatt om EU:s framtid och funktion. Frågan om ett nytt konstitutionellt EU-fördrag är bara en del i den diskussionen.

Sverige har under lång tid, då det europeiska samarbetet växte fram, ställt sig utanför. Det har inte tidigare varit självklart att Sverige skulle vara del i ett delvis överstatligt europeiskt samarbete. Idag har många människor svårt att se på vilket sätt det europeiska samarbetet spelar roll för dem i deras vardag. Successivt har EU getts ökad kompetens och fler uppgifter, samtidigt som den grundläggande uppgiften i form av ett starkare, välmående och mer konkurrenskraftigt Europa har blivit svårare att utföra. En framgångsrik och verkningfull politik i EU måste bygga på skickligt tillvaratagande av svenska intressen men också förmåga att kunna föra hem gemensamt fattade beslut och förankra dem nationellt. I stor utsträckning ligger detta ansvar på regeringen som hittills har misslyckats i flera centrala frågor.

Fel! Okänt namn på

Den klyfta som uppenbarades vid folkomröstningen i september 2003 samt det låga deltagandet i valet till Europaparlamentet i juni 2004 vittnar om ett förankringsproblem som måste tas på allvar. Resultatet från folkomröstningarna i Frankrike och Nederländerna om förslaget till nytt konstitutionellt EU-fördrag bekräftar bilden av en bristande folklig förankring. Samtidigt visar det tydliga positiva folkomröstningsresultatet i Spanien och Luxemburg på en komplexitet och att orsakerna till EU:s nuvarande situation är flera. Ratificeringsprocessen av det nya EU-fördraget är senarelagd och det europeiska reformarbetet kommer svårligen att kunna föras vidare, med mindre än att flera i den nuvarande stats- och regeringschefskretsen byts ut. Europa behöver ett nytt politiskt ledarskap.

Att viktiga beslut skjuts på framtiden löser inga problem på längre sikt då det medför att EU måste återkomma till samma problemställningar. En alltför försenad process riskerar medföra att Europasamarbetet tappar fart på centrala områden. Viktiga framtidsfrågor såsom den fortsatta utvidgningen, behovet av ekonomiska reformer och EU:s ambitioner att stärka sin internationella roll måste fortskrida.

Det vilar ett tungt ansvar på EU:s stats- och regeringschefer att föra unionen ut ur den politiska krisen. För att Sverige skall kunna bidra krävs att regeringen presenterar en tydlig vision om hur den ser på det framtida Europasamarbetet. Det gäller behovet av ekonomiska reformer, den fortsatta utvidgningen, EU:s internationella roll och kampen mot internationell terrorism och organiserad brottslighet.

4 Ett starkt och avgränsat EU

EU finns inte till för sin egen skull utan för att lösa gemensamma uppgifter över nationsgränserna. Även om målsättningen bör vara att skapa ett fördjupat samarbete och ett ökat medborgarinflytande får vi inte göra oss några illusioner om det befintliga alleuropeiska samarbetet. EU präglas alltjämt av nationella intressen som avvägs i gemensamt beslutsfattande och av organiserade intressegrupper. Till detta måste svensk politik förhålla sig och bättre definiera sina intressen och styrkor. En avgörande uppgift är att se till att EU används för ”rätt” uppgifter samt skapa bättre folklig förankring.

Vår utgångspunkt är att EU-samarbetet i grunden skall präglas av mellanstatlighet med ett gemensamt och överstatligt beslutsfattande på de områden där medlemsstaterna så beslutar. Det innebär att EU endast har de befogenheter som medlemsstaterna avstått till unionen genom det grundläggande fördraget. EU har ingen egen kompetens och ingen annan kompetens än den som medlemsstaterna gemensamt tilldelar unionen. Samarbetet skall bygga på principen om den begränsade statsmakten, vilket innebär att EU skall fokusera på de uppgifter som bäst utförs på europeisk nivå och undvika att ta på sig uppgifter som med fördel kan utföras av det civila samhället, marknaden eller på nationell eller lokal politisk nivå. Subsidiaritetsprincipen skall styra beslutsfattandet.

Fel! Okänt namn på

EU måste effektivt och med demokratisk legitimitet kunna fatta och genomföra de beslut som skall vara gemensamma och som medborgarna önskar. EU:s maktutövning skall bygga på de kompetenser som medlemsstaterna tillsammans överlåtit för gemensamt beslutsfattande. Maktutövningen skall vara väl kontrollerad genom maktindelning och offentlig insyn.

På de områden där EU har kompetens skall EU kunna agera starkt och effektivt. För att kunna uppfylla de utmaningar som vi anser är gemensamma skall samarbetet och det gemensamma beslutsfattandet fokusera på följande sex huvuduppgifter:

1. Den inre marknaden

- Driva på förverkligandet av en inre marknad för olika former av välfärdstjänster, kommunikationer, bank- och försäkringstjänster med mera. Tjänstedirektivet skall snarast förverkligas för tydligare regler för tjänstehandeln över gränserna.
- EU måste åstadkomma snabbare avregleringar vad gäller nationella el- och gasmarknader, men även i fråga om tele-, post- och järnvägstrafik. För svensk del behöver apoteksmonopolet avregleras.
- EU måste bli en öppen marknad gentemot omvärlden i enlighet med WTO:s principer. Tullar och andra gränshinder skall fasas ut. Arbetet med att avveckla subventioner till industri och jordbruk måste påskyndas.
- Överdrivna och föråldrade regleringar inom EU måste tas bort. En generell regelrevision bör genomföras i detta syfte.
- Konkurrensreglerna bör klargöras och förenklas så att de skapar goda förutsättningar för ett dynamiskt och konkurrenskraftigt Europa.

2. Den gemensamma valutan

- Euron är Europas gemensamma valuta. För att hävda dess värde krävs det att medlemsstaterna för en sådan politik att den ekonomiska stabiliteten i hela euroområdet kan upprätthållas. Stabilitetspaktens krav på finansiell disciplin och sunda statsfinanser måste kunna upprätthållas. Det är även viktigt för Sverige som står utanför valutasamarbetet.
- Ett medlemskap fullt ut i eurosamarbetet skulle långsiktigt medföra fördelar för Sverige. Som en följd av resultatet från eurofolkomröstningen är ett svenskt medlemskap inte aktuellt de närmaste åren.

3. Den fria rörligheten

- Det är en grundläggande rättighet att kunna resa fritt, etablera sig och arbeta var som helst inom EU. Den fria rörligheten bör genomföras i hela unionen.
- Det är också naturligt att EU tar på sig ansvaret för att utforma gemensamma invandringsregler och en gemensam flykting- och asylpolitik. Det fordrar att medlemsstaterna har öppna arbetsmarknader som inte stänger ute arbetssökande och därigenom skapar en hög arbetslöshet. Politiken skall präglas av en human och generös inställning till människor som söker sin tillflyktsort inom unionens gränser.

Fel! Okänt namn på

4. Kampen mot den organiserade brottsligheten och den internationella terrorismen

- Det är angeläget att EU får bättre förutsättningar till gemensamma insatser så att kampen mot den organiserade brottsligheten och den internationella terrorismen kan förstärkas.
- Rättssäkerheten måste stärkas och de gemensamma besluten vad gäller rättsliga frågor bör tas på samma sätt som övriga EU-beslut. All lagstiftning och alla åtgärder skall utformas med beaktande av de grundläggande fri- och rättigheterna och respekten för den enskildes integritet.

5. Gränsöverskridande miljöföreningar

- Luftföreningarna måste minskas med gemensamma insatser. Handeln med utsläppsrätter bidrar till en gemensam politik med gradvis minskande utsläpp. Det är viktigt att EU underlättar för medlemsländerna att uppfylla den överenskommelse om neddragning av koldioxidutsläpp som har gjorts (Kyotoprotokollet). EU bör medverka till att kärnkraft kan användas under säkra och miljömässigt uthålliga former.
- Havens mångfald och skydd mot utsläpp måste värnas genom gemensamma insatser när det gäller t.ex. fiskekvoter och regler för sjöfart.

6. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

- Det är viktigt att stärka EU som frihetens och demokratins röst på den internationella scenen. I det perspektivet är det viktigt att EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik bättre samordnas och blir mer enad. EU:s förmåga att ta ansvar genom tidiga insatser för att förebygga och civilt och militärt hantera kriser måste förbättras.

Unionen skall inte ta på sig uppgifter som innebär att man träder in på det som är medlemsstaternas ansvar. I huvudsak handlar det om detta:

- EU skall inte ha någon beskattningsrätt.
- EU skall inte bli en transfereringsunion, frågor om välfärdssystemens utformning, hälsofrågor, familjepolitik sociala frågor och dylikt är ett nationellt ansvar.
- EU skall inte ansvara för utbildningsfrågor och skall inte heller ha någon kompetens vad gäller kultur, turism eller jämställdhetsfrågor.
- EU skall inte reglera arbetsmarknadsfrågor som omfattas av nationell arbetsrätt och svenska kollektivavtal.
- EU skall inte sätta upp handelshinder mot omvärlden.

5 Bättre förutsättningar för företagande och nya jobb

5.1 Främja tillväxten och dynamiken i den europeiska ekonomin

5.1.1 Ökade insatser för företagande och tillväxt

I Sverige kommer behovet av arbetskraft att öka, fler måste arbeta i de företag som skall bidra till ekonomisk tillväxt och välbefinnande. Det huvudsakliga ansvaret för att få fart på den svenska ekonomin och få fler att gå från bidragsförsörjning och utanförskap till arbete ligger inte hos EU, utan hos regering och riksdag. Det är viktigt att ansvaret för den ekonomiska politiken vilar i medlemsländerna.

Genom EU kan dock gemensamma åtaganden göras för att underlätta konkurrens och öka den fria rörligheten. På så sätt främjas tillväxten och dynamiken i den svenska och europeiska ekonomin. Detta ställer dock krav på att EU skall kunna uppfylla uppsatta mål samt att medlemsländerna skall efterleva dessa.

Medlemsländernas gemensamma mål, inom ramen för Lissabonstrategin 2000, att göra EU till den mest konkurrenskraftiga ekonomin i hela världen, är exempelvis långt ifrån infriat. Den europeiska ekonomin får allt svårare att hänga med USA och Asien, och gapet till dessa ekonomier med stark tillväxt och dynamik snarare ökar än minskar generellt sett. Ett stort ansvar vilar därför på medlemsländerna att genomdriva de politiska åtgärder som behövs för att uppnå de gemensamt uppsatta målen inom ramen för Lissabonstrategin.

Det är centralt att medlemsländerna i större utsträckning ökar sina insatser för företagande och tillväxt samt att Lissabonstrategin fortsättningsvis koncentrerar sig på de ekonomiska frågorna. Utan tillväxt och fler jobb kommer det inte att gå att förverkliga alla de andra ambitioner som medlemsländerna har ställt upp som Lissabonmål, såsom frågor som rör gränsöverskridande miljöproblem, en förstärkning av konsumenternas ställning och andra frågor som har relevans för den inre marknaden. Ett antal i sig viktiga frågor på t.ex. det sociala området bör beslutas på nationell nivå, i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Det innebär inte att de är mindre viktiga, men det innebär för Lissabonprocessens del att nationen är den naturliga beslutsnivån och att internationell ”rating” är mindre relevant.

Parallellt med en mer koncentrerad Lissabonstrategi kan undanröjandet av skattehinder, i form av skilda regelverk för företagsbeskattning och därmed risk för dubbelbeskattning, bidra till en mer arbetsskapande politik. Fler företag kan då växa och enklare etablera sig i andra medlemsländer och anställa fler. De enskilda länderna bör även uppmuntras att utforma lagar, regler och skatter så att nyföretagande och småföretag uppmuntras.

Fel! Okänt namn på

5.1.2 En vitaliserad inre marknad

Upphandlings- och konkurrensregler måste förbättras så att inte minst små och medelstora och nya företag kan utmana etablerade verksamheter. Ambitionen måste vara att undanröja nationella monopol och se till att alla medlemsländer efterlever unionens konkurrens- och upphandlingsregler, även inom områden som tidigare präglats av offentliga monopol. Att skråväsendet tillåts fortleva i form av stuverimonopolet i många europeiska hamnar är både principiellt fel utifrån ett inre marknadsperspektiv och leder till dyra stuveriorganisationer och irrationella hanteringsmetoder. Enligt Romfördraget omfattas hamnverksamhet av den fria rörligheten för varor och tjänster, vilket innebär att medlemsstaterna är skyldiga att avreglera eventuella monopol. Sverige bör i EU aktivt verka för en avreglering av europeiska hamnar och en snabb avveckling av de lokala monopolerna.

EU:s beslut om avreglering av europeiska järnvägar är ett steg i rätt riktning, men måste snarast omsättas i praktisk handling i alla medlemsländer. Flera medlemsländer har hittills visat prov på en alltför långsam tillämpning. Statliga järnvägsförvaltningar i medlemsländerna måste omvandlas till moderna transportföretag med vilja och förmåga att konkurrera på marknadens villkor. För att godstransporter på järnväg skall kunna hävda sig i en hårdnande konkurrens samt vara kundnära måste järnvägsföretagen i Europa övervinna de hinder som nationsgränserna för närvarande utgör.

5.1.3 Ökad valfrihet för konsumenterna

Det svenska apoteksmonopolet som i sina delar strider mot EU:s regler för den inre marknaden ser nu ut att öppnas upp. Efter EG-domstolens dom den 31 maj 2005 i mål C-438/02 har regeringen meddelat att vissa receptfria läkemedel i handeln kommer att behöva konkurrensutsättas. I beslutet fastslår EG-domstolen: "Apotekets organisation och funktionssätt och närmare bestämt dess system för urval av läkemedel kan missgynna handeln med läkemedel från andra medlemsstater i förhållande till handeln med svenska läkemedel. Detta statliga monopol är således inte utformat på ett sådant sätt att all diskriminering av läkemedel från andra medlemsstater är utesluten. Monopolet strider således mot artikel 31.1 EG." Domslutet är välkommet. Försäljning av receptfria läkemedel i svensk handel bör med tydligare regler rörande rätten att sälja receptfritt kunna breddas till att omfatta samtliga läkemedel. En avveckling av apotekets monopol att sälja läkemedel omöjliggör svensk diskriminering av läkemedel från andra länder. Det skulle göra att svenska konsumenterna kan inhandla läkemedel på fler platser och att konsumenterna själva kan styra över sina inköp av t.ex. huvudvärkstabletter och näsdroppar. Det är även troligt att priserna på läkemedel skulle bli lägre.

En annan positiv utveckling är den förbättrade möjligheten för medborgarna i unionen att få vård i andra EU-länder. I detta sammanhang har den fria rörligheten på EU:s inre marknad haft avgörande betydelse. Genom ett antal domslut i EG-domstolen har denna rätt till fri rörlighet även förtydligats. I princip kan man söka vård i andra europeiska länder om behandling för det aktuella sjukdomstillståndet ges i hemlandet och behandlingen finansieras

med offentliga medel samt om den behandling som patienten söker i ett annat EU-land inte kan ges inom rimlig tid i hemlandet. EU har också tagit vissa initiativ för att underlätta patienternas rörlighet inom unionen. Ett exempel på detta är sjukförsäkringskortet som garanterar att vård i annat land ges på samma villkor som för dess egna medborgare samt till samma patientavgifter som gäller i det land man besöker. En ändring av mervärdesskattedirektivet så att privata alternativ inom välfärdssektorn kan konkurrera på likvärdiga villkor med offentliga alternativ skulle ytterligare underlätta en fri rörlighet och sätta den enskilde medborgarens behov i fokus.

5.1.4 Tydligare regler för tjänsthandeln

Att den offentligt finansierade sjukvården idag betraktas som en tjänst och omfattas av unionens principer om fri rörlighet är ett konkret exempel där Europasamarbetet gör skillnad. EU behöver nu dock gå vidare och genomföra en verklig inre marknad på tjänsteområdet i dess helhet. Den stora potential att skapa tillväxt och sysselsättning som finns har hittills inte kunnat förverkligas på grund av de många hinder som hämmar utvecklingen av tjänsteverksamhet på den inre marknaden. Främst handlar det om administrativa bördor och en överflödigt byråkrati som hindrar företag från att erbjuda sina tjänster över gränserna eller från att öppna filialer i andra medlemsstater. Sammanlagt genererar tjänster nästan 70 procent av BNP och sysselsättning i EU. I Sverige står tjänsteföretagen för cirka 75 procent av arbetstillfällena.

Genom att inrätta en rättslig ram för att genomföra en verklig inre marknad kommer svenska företag att ges nya möjligheter att kunna etablera sig i andra medlemsländer och/eller erbjuda sina tjänster där och därmed konkurrera på en större marknad. Det skapar förutsättning för tillväxt och leder till fler jobb. Med bättre villkor för tjänsteföretagen, såsom en förenklad och förkortad pappersexercis för företagsetablering i andra medlemsländer, förbättras konkurrensen på den inre marknaden, vilket gynnar konsumenterna i form av ett större och bättre utbud och lägre priser. Att ett större ansvar läggs på ansvariga nationella myndigheter som måste samarbeta i större utsträckning kommer att göra reglerna mer samstämmiga och dubbla kontroller och krav undviks.

I en tid av ökad globalisering och mer rörlighet över gränserna är det rimligt att regelverket inte motverkar de möjligheter som detta ger. Utgångspunkten skall vara öppenhet, med ökat utbyte mellan människor och bättre förutsättningar för välståndsutveckling, som baseras på tydliga regelverk. Vi vill därför snarast förverkliga ett tjänstedirektiv som klargör reglerna för tjänstehandel över gränserna.

Den svenska eller nordiska arbetsmarknadsmodellen skulle med fördel kunna bidra till att EU:s lagstiftning på arbetsmarknadens område, däribland i tjänstesektorn, begränsas till att garantera rörligheten och skapa en grundläggande skyddsnivå för arbetsmiljö och arbetstagares hälsa. På samma sätt som en nordisk arbetsmarknad har etablerats borde möjligheten att snarast utvidga denna och samverka kring ett gemensamt regelverk kring Östersjön prövas, som ett första steg och inspiration för EU:s fortsatta ansträngningar.

Fel! Okänt namn på

Gemensam lagstiftning måste dock med nödvändighet ha ett stort mått av flexibilitet för att värna enskilda medlemsländers traditioner och lösningar på arbetsmarknadens område. Det är rimligt att svensk arbetsrätt och kollektivavtal skall gälla i Sverige. Det är en del av avtalsfriheten i en marknadsekonomi. Sympatikonflikter, såsom det uppmärksammade fallet i Vaxholm, prövas nu av EG-domstolen. Det är välkommet med ett klargörande i detta sammanhang.

5.2 En konkurrenskraftig utbildning

Utbildning är en nyckel till ekonomisk tillväxt och välstånd. Det utbildnings-samarbete som finns i EU har varit mycket framgångsrikt och många har använt möjligheten att studera på universitet runt om i Europa. Men samarbetet måste utvecklas ytterligare. Svenska universitet bör i större utsträckning ta del i europeiska utbytesprogram och på så sätt bidra till att öka intresset för och kunskapen om europeiska språk och europeisk integration.

Det är viktigt att Sverige är en attraktiv kunskapsnation, som unga studenter och forskare söker sig till, och inte från. Utmaningarna och möjligheterna för EU är stora. I EU satsas inte lika mycket på utbildning och forskning som i USA, vilket innebär att EU-länderna kommer att ha en långsiktigt svagare produktivitet utveckling än USA. Med ökade satsningar i EU-länderna, och ett förbättrat samarbete mellan EU och USA samt med andra länder på utbildnings- och forskningsområdet, skulle fler goda idéer, nya impulser och ökad tillväxt kunna nås.

Det europeiska universitetssystemet måste även reformeras och universiteten ges en friare ställning och större oberoende från statsmakten. Unionens forskningsprojekt bör därför kanaliseras av fristående forskarnämnder till den avancerade forskning som bedrivs vid de europeiska universiteten. Europeiska universitet skall även ha en möjlighet att genom sin egen verksamhet och konkurrenskraft internationellt kunna rekrytera de bästa lärarna och forskarna. Detta är en nationell fråga men har ett gemensamt europeiskt intresse. Oberoendet bidrar till kreativitet och nytänkande liksom utbildning och forskning som inte begränsas av de gamla nationalstaternas gränser.

Den gemensamma forskningspolitiken måste syfta till att vi i Europa skall ha universitet som med sin utbildning och forskning är världsledande. I detta sammanhang är tillämpning av excellenskravet en viktig förutsättning. Det är även av vikt att EU:s forskningsprojekt inriktas på att ge stöd till den forskning som har betydelse för europeisk konkurrenskraft och som kan ge europeiska universitet en världsledande ställning.

Genom att verka för en rörlighet över gränserna inom utbildningsområdet stärks förutsättningarna för europeiska universitet att genom kvalitet och framstående forskning nå världsledande positioner. Därigenom stärks Europas konkurrenskraft gentemot dynamiska ekonomier, såsom den amerikanska och kinesiska. Forskningsresultaten och möjligheterna att omsätta dem i företag och arbete är avgörande för vår världsdels förmåga att växa och därmed trygga välståndsbildningen.

5.3 Återhållsamhet och prioritering i EU:s budget

I de fortsatta diskussionerna om EU:s finansiella perspektiv för perioden 2007–2013 måste utgångspunkten ligga i att värdera var och hur gemensamma resurser används på bästa sätt. Det är även viktigt att kunna säkerställa oförutsedda utgifter, genom tydliga prioriteringar och tillräckliga marginaler till utgiftstaken.

Tydligare kopplingar mellan unionens politiska prioriteringar och den gemensamma budgeten skulle ge ökad transparens och legitimitet. För ett netto-bidragbetalande land som Sverige är det av grundläggande betydelse. Kommissionens ambition att öka satsningarna inom området för rättsliga och inre frågor, externa förbindelser samt tillväxt och sysselsättning är positiv. Satsningar för en fortsatt utvidgning är även prioriterat. Sverige bör vid de pågående förhandlingarna om nästa fleråriga budgetplan aktivt i EU-kretsen driva på för en sådan inriktning.

Samtidigt behöver EU:s regionalpolitik reformeras efter många års biståndsflöden med oklara effekter och koncentreras till att övergångsvis utgå till de nya medlemsländerna med lägre BNI per capita än genomsnittet. Det är inte rimligt att utifrån ett sammanhållningsperspektiv satsa generösa stöd till relativt välmående medlemsländer. Istället bör de kunna finansiera sin egen regionalpolitik.

EU har i dag ingen beskattningsrätt och skall inte ha det i framtiden heller. EU skall istället fortsatt finansieras av medlemsländerna genom en medlemsavgift. Det ger en tydlig och skarp kontroll över de gemensamma utgifterna, understryker vikten av att EU noggrant prioriterar vilka uppgifter unionen skall ägna sig åt samt motverkar en växande byråkrati.

Den gemensamma jordbrukspolitiken är den i särklass enskilt största budgetposten inom EU. Den motsvarar ungefär 45 procent av utgifterna och står för en avsevärd del av byråkratin. Tillsammans med EU:s strukturfonder utgör den drygt tre fjärdedelar av EU:s budget. Jordbrukspolitiken är under reformering, men processen går för långsamt. Grundläggande reformer av jordbrukspolitiken är en förutsättning för att kunna begränsa och effektivisera EU:s budget samt minska byråkratin. Övergångsvis behövs också en omläggning av stödformerna, bort från de mest skadliga handelshindren som exempelvis exportsubventioner och produktkvoter. EU bör ta initiativ i World Trade Organization (WTO) genom att för egen del avskaffa de låga tullsatserna, stegvis sänka de högre tullsatserna, direkt avskaffa exportsubventionerna samt stegvis minska jordbrukssubventionerna från 2007. Såväl inom ramen för den pågående Doharundan i WTO som i det arbete som kommer att följa efter WTO-ministermötet i Hongkong skall Sverige genom EU driva frågan om en avveckling av tullar och handelshinder. Fri handel med jordbruksprodukter bör prioriteras liksom en liberalisering av tjänstemarknaderna och de finansiella marknaderna.

EU:s nuvarande jordbruks- och handelspolitik är inte bara orättvis då den slår hårt mot redan fattiga och högt skuldsatta länder där jordbruket ofta är en huvudnäring och bristen på kontakter, handel och ekonomiskt utbyte försvårar en välbästande utveckling. Den är även kontraproduktiv. Protektionismen och

Fel! Okänt namn på

stödet till jordbruket motverkar utvecklingen av den europeiska ekonomin till den mest konkurrenskraftiga i världen. Detta är särskilt allvarligt i många av de nya medlemsstaterna där jordbruket utgör en väsentligt större del av ekonomin.

Fortfarande finns införselavgifter som försvårar import av jordbruksprodukter. Kostnaderna för den gemensamma jordbrukspolitiken bör successivt avvecklas på ett sätt som ger välskötta jordbruksföretag goda förutsättningar och som säkerställer livsmedelssäkerhet och god kvalitet. Livsmedelsproduktion skall ske med hänsyn till såväl miljö som djurskydd. Detta i kombination med bra konkurrensvillkor ökar möjligheterna för svenska jordbrukare och svensk livsmedelsindustri. Tyvärr bedriver regeringen en politik som förhindrar konkurrens på lika villkor. Den speciella skattebelastning som drabbar jordbruksnäringarna, kombinerat med ett omfattande regelverk, riskerar att slå ut svenskt jordbruk och livsmedelsproduktion. Regeringen har ett ansvar att på den gemensamma jordbruksmarknaden slå vakt om svenska intressen och inte låta svenskt jordbruk konkurreras ut genom ojämliga villkor.

6 Den gemensamma miljöpolitiken

6.1 Globala miljöproblem

Tillsammans med övriga EU-länder kan Sverige driva på det globala och regionala miljöarbetet och inom internationella miljökonventioner är EU:s agerande av stor vikt. Genom samordning kan EU bli en stark aktör i förhandlingarna. Ett tydligt exempel är klimatkonventionen och Kyotoprotokollet där EU:s agerande har varit avgörande.

Det är viktigt att medlemsländerna följer de internationella konventionerna om neddragning av olika former av utsläpp. Unionen bör kunna ge stöd till framför allt de nya medlemsländer som saknar tillräcklig kompetens eller ekonomiska förutsättningar för att kunna genomföra rening och miljösäker produktion. EU bör verka för att fler länder ratificerar dessa konventioner och protokoll. Fler bör vara med och dela bördan av utsläppsminskningar av t.ex. koldioxid. Det får både en större global miljöeffekt och utjämnar konkurrensituationen mellan de länder som finns inom ”Kyotoområdet” och de som finns utanför.

Vidare bör EU i större utsträckning utnyttja de s.k. flexibla mekanismerna. Idag används främst handel med utsläppsrätter. Men de andra två verktygen bör användas mera frekvent. Dessa är: Clean Development Mechanism, CDM – vilket innebär att länder med åtagande enligt Kyotoprotokollet kan genomföra åtgärder i länder som är anslutna till protokollet men som inte har några kvantitativa åtaganden (i allmänhet u-länder). Investeringar skall bidra till hållbar utveckling i världsländer – samt Joint Implementation, JI – som innebär samarbetsprojekt mellan länder med åtaganden enligt Kyotoprotokollet. En investering enligt JI bedöms ge värdefulla bieffekter genom överföring av teknik från ett land till ett annat. Liksom för CDM är målsättningen att insat-

serna även skall bidra till modernisering och effektivisering av industri- och energisektorn i världslandet. Ett problem har varit att utsläppsminskningarna först 2008 kommer att kunna tillgodoräknas mot utsläppsåtagandena.

Sverige skall i EU verka för en gemensam fördelningsplan av utsläppsminskningarna inom unionen (idag är den nationell). Som det ser ut nu, under testperioden fram till 2008, har Sverige beslutat om en hårdare plan för den svenska energisektorn medan många andra medlemsländer har valt att ge en vidare utsläppstilldelning till sina energiföretag. Detta gör att svensk miljövänlig industri måste köpa på sig utsläppsrätter från andra länders företag, vilket är problematiskt ur ett konkurrensperspektiv.

6.2 Gränsöverskridande miljöproblem i EU och dess närområde

Med gemensam lagstiftning och gemensamma åtgärder mot luftföroreningar och förorenat vatten kan kraven successivt skärpas och de gränsöverskridande miljöproblemen bekämpas mer effektivt. EU kan genom forskning och utveckling bidra till att miljöföroreningarna begränsas, inte minst i form av förutsättningar för säker kärnkraft och minskade koldioxidutsläpp.

Vi måste också skydda våra hav mot de miljökatastrofer som stora oljeutsläpp orsakar. Sverige måste fortsatt driva på för ett genomförande av gemensamma regler för sjöfarten inom EU. Sverige måste också vara pådrivande i internationella organ för att strängare säkerhets- och miljökrav införs för sjöfarten. Strängare regler måste till för att åstadkomma säkrare fartyg. Det gäller inte minst dubbelskrov för fartyg med miljöfarliga laster. Sverige bör i EU verka för skärpta regler för fartygsleder genom känsliga havsmiljöområden samt för att ett system med miljölotsar för övervakning och kontroll av lastfartyg som trafikerar Östersjön skall upprättas. Vikten av att besättningarna har hög kompetens och erfarenhet av de speciella krav som ställs vintertid bör understrykas.

Övergödningen av Östersjön är ett stort problem. De omfattande algblomningarna kan vara ett bevis för de konsekvenser som övergödningen innebär. Vi har alla, länder runt om Östersjön och de som trafikerar havet, ett ansvar att komma till rätta med problemen. Ytterligare ansträngningar för att minska de gödande, men också de försurande, utsläppen bör göras. Arbetet med att rena avloppsvatten, minska jordbrukets negativa miljöeffekter är några åtgärder som vi måste arbeta hårdare med. Vi bör avvakta genomförandet av ramdirektivet för vatten, vilket borde innebära en bättre översyn av våra avrinningsområdens problem. Dessa floder, älvar och åar för med sig mycket föroreningar. EU:s utsläppsdirektiv bör ses över och vi bör undersöka möjligheten att införa bättre harmoniserade regler för luftutsläpp, t.ex. skulle ett utsläppshandelssystem för kväveoxid och/eller kolmonoxid kunna vara intressant.

Förslaget till ny gemensam kemikalielagstiftning, Reachregistrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier, lämnades av kommissionen i oktober 2003 för vidare behandling. Vi är generellt sett positiva

Fel! Okänt namn på

till en gemensam kemikalielagstiftning och är måna om att ett beslut nås så snart som möjligt. Därmed kan en gemensam kemikaliemarknad och ett likvärdigt konsumentskydd garanteras. Genom att registrera farliga ämnen och kemikalier är det lättare som konsument att få reda på vad man använder. I den pågående beslutsprocessen hävdar vi att likvärdiga regler och bedömningar skall gälla över hela unionen, att registreringen av ännu ej registrerade kemikalier skall utföras i en takt som är möjlig att genomföra för myndigheter och företag, samt att de farligaste ämnena skall behandlas först.

På den europeiska kontinenten finns betydande skillnader i såväl klimat som miljö. Sverige, med vidsträckta skogar och stora sjöar, kan inte jämföras med Sydeuropa, som har en helt annan vegetation och ett betydligt torrare klimat. Detta förhållande måste göra avtryck i EU:s miljöpolitik. Det är inte möjligt att ha en och samma skogspolitik eller en och samma markpolitik i Europas alla delar. I Sverige är ett rationellt skogsbruk miljövårdande, till skillnad från Sydeuropa som har andra förutsättningar.

Det är viktigt att äganderätten ligger till grund för de miljöbeslut som fattas i EU. Människor som äger skog, mark eller vatten förstör inte värdet på sina tillgångar, de arbetar – ofta med stort tålamod och lång framförhållning – för att öka värdet på tillgångarna.

EU är det bästa instrumentet för att få genomslag för en bättre miljö. Beslut som fattas gemensamt påverkar alla EU-medborgare. Att fatta beslut som enbart rör Sverige och svenska medborgare är relativt sett ofta av marginell betydelse. Sverige bör därför koncentrera sig på att i huvudsak driva miljöfrågor genom EU.

7 Ett säkert och rättstryggt EU

7.1 En aktiv brottsbekämpning

EU har ett ansvar för att ge den enskilde medborgaren en fri rörlighet och rätt att utan diskriminering ta del av de olika friheterna över gränserna. Det förutsätter dock att medborgarnas säkerhet kan skyddas genom gemensamma insatser mot den gränsöverskridande brottsligheten i alla dess olika former samt genom ömsesidig respekt för varandras nationella rättssystem. I synnerhet gäller det brottslighet som riktar sig mot människors grundläggande fri- och rättigheter och mot mänsklig värdighet. Det slaveri som tar sig uttryck i handel med kvinnor och barn är ett exempel på en brottslighet som står i direkt strid med varje medlemsstats förpliktelse att skydda människors värdighet. Unionen skall därför samordna medlemsstaternas resurser för att bekämpa och stoppa handeln med människor.

En stor del av den organiserade brottslighet som de europeiska länderna konfronteras med har internationell bakgrund och förgreningar. Ofta har den sitt ursprung utanför EU. Det rör sig om människohandel, narkotikahandel, internationell terrorism, korruption, bedrägeri och penningtvätt.

Fel! Okänt namn på

Den organiserade brottsligheten har blivit mer finmaskig och mer svårutredd. De enskilda medlemsländerna får allt svårare att var för sig bekämpa den grova, organiserade internationella brottsligheten. För att motverka en brottslighet som riktar sig mot medborgarnas trygghet och rätten att fullt ut som individ ta vara på friheten över gränserna måste det till ett kraftfullt, gränsöverskridande polissamarbete mot brott. Detta får emellertid aldrig ske på bekostnad av centrala rättsprinciper och skyddet för den enskildes rättigheter.

Det är viktigt att EU verkligen förmår bygga upp ett effektivt samarbete mellan nationella polismyndigheter i Europol och mellan nationella åklagarämbeten i Eurojust. Att polisen kan hävda sig i bekämpningen av brottslighet är av central betydelse för förtroendet för rättsstaten som blir alltmer ifrågasatt i Sverige. Det svenska åklagarväsendet skall ges erforderliga resurser för att fullt ut kunna delta i detta samarbete. Sveriges straffnivåer för gränsöverskridande brottslighet skall ligga i nivå med övriga medlemsländers. Sverige får aldrig bli en fristad för terrorister.

Ett förenklat utbyte av information mellan medlemsländernas polismyndigheter bör främjas, förutsatt att det löses med stöd i lag och med beaktande av integritetsaspekten. Schengens informationssystem måste vara effektivt. I Sverige finns brister i kunskap och kompetens om hur Schengenländernas informationssystem skall användas. Den kontinuerliga utbildning som behövs är eftersatt, vilket försämrar svenska förutsättningar att uppfylla åtagandena inom ramen för Schengensamarbetet och riskerar att undergräva principen om den fria rörligheten för människor. Regeringen måste tillse att Sverige uppfyller kraven, för vår egen säkerhet men också för den gemensamma trovärdigheten i kampen mot organiserad brottslighet och internationell terrorism. Vid frysning av tillgångar är det av största vikt att detta görs inom ramen för de lagar som utgör grunden för rättsstater och frihet i demokratier.

Redan efter terrorattackerna i New York formulerade EU en gemensam strategi – en aktionsplan mot internationell terrorism. I kölvattnet av terrordåden i Madrid och London har EU antagit uppdaterade åtgärds paket mot internationell terrorism. Gemensamt fattade beslut och verktyg är på plats, men utnyttjas fortfarande inte till fullo på grund av en saktfärdig tillämpning. Sverige bör i EU verka för att existerande institutioner fungerar och att gemensamt fattade beslut efterlevs. Sverige bör även verka för att EU inom ramen för befintliga planer och åtaganden utvecklar en mer långsiktig strategi rörande grogrunden och radikaliserings till internationell terrorism.

Samtidigt är straffnivåerna för människohandel, miljöbrott och narkotikabrott för låga eller obefintliga i vissa länder. De måste höjas om brottsbekämpningen skall bli effektiv.

Narkotikahandeln tar inte hänsyn till nationella gränser och ett europeiskt samarbete är därför nödvändigt. Genom att anta gemensam strafflagstiftning för narkotikahandel skapas likvärdiga straffsatser och gemensamma definitioner för narkotikahandel i EU. Därmed görs straffsatserna i medlemsländerna mer likvärdiga, vilket minskar risken för att vissa medlemsländer blir härbergen för narkotikahandeln. Polisresurserna är dock det viktigaste verktyget

Fel! Okänt namn på

för att bekämpa narkotikan. Polissamarbete i EU är en nödvändighet men resurstilldelningen sker och skall ske på nationell nivå.

I syfte att komma åt narkotikans ursprung och för att skapa försörjningsalternativ till narkotikaodling, kan samarbetet med regeringarna i de narkotika-producerande länderna förbättras. I ett sådant samarbete är frihandel och marknadsekonomi på lång sikt ett bättre instrument än tillfälligt bistånd.

Synen på personligt bruk av narkotika går så starkt isär att detta bör förbli en nationell fråga. Sverige måste kunna fortsätta att straffbelägga personlig konsumtion och konsumtion av narkotika av typen cannabis. Likaså skall vård och rehabilitering av narkotikamissbrukare beslutas i enlighet med subsidiaritetsprincipen.

Utgångspunkten för allt rättsligt samarbete skall vara att det är de enskilda ländernas myndigheter som agerar inom det enskilda landet. EU bör mot denna bakgrund inte ha en gemensam gränsstyrka. De länder som behöver ett stöd för gränsövervakning skall få detta genom ett stöd till det enskilda landets ansvariga myndighet.

Den ökade handeln över gränserna och ett ökat utbyte mellan länderna kommer att ställa ökade krav på de enskilda medborgarnas dataskydd. Det är medborgarnas integritet som skall vara utgångspunkten för den gemensamma lagstiftningen.

Det är av stor vikt att beslutad lagstiftning implementeras i respektive stat. Det tämligen omfattande arbete som har genomförts inom ramen för EU har givit de brottsbekämpande myndigheterna betydligt bättre möjligheter att bekämpa gränsöverskridande brottslighet. Emellertid har den höga takten medfört att beslutade åtgärder inte har kommit i fullt bruk.

För svensk del återstår tämligen omfattande lagstiftningsförändringar innan Sverige kan leva upp till de rambeslut som har antagits av riksdagen, t.ex. reglerna om utvidgat förverkande. I detta sammanhang är det nödvändigt att regeringen klart förankrar nya initiativ innan dessa läggs fram i EU.

7.2 En human asyl- och migrationspolitik

EU skall ha en gemensam asyl- och invandringspolitik. Gemensamma regler för asyl och invandring är en logisk följd av fri rörlighet för människor inom unionen, liksom av en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik.

Innehållsmässigt skall de gemensamma asylreglerna hålla en god kvalitativ standard. Med en god kvalitativ standard avses att reglerna måste svara mot högt ställda humanitära krav. Meningen är inte att Sverige skall frånträda dagens ambitionsnivå, utan tvärtom att EU-länderna skall ta ett gemensamt ansvar för människor som behöver skydd. Europa skall vara öppet mot omvärlden, vilket Sverige måste verka för.

Utvecklingen av en gemensam asyl- och invandringspolitik kommer sannolikt att ta lång tid eftersom det handlar om ett mycket komplicerat område, där de olika medlemsstaternas förhållningssätt väsentligt skiljer sig åt.

Medlemsstaterna bör inte ges rätt att fastställa hur många som skall beviljas inresa för arbete eftersom det strider mot idén om en gemensam politik.

Istället måste målet vara ett gemensamt modernt regelverk för arbetskraftsinvandring till EU.

8 Förbindelserna med omvärlden

8.1 En starkare utrikes- och säkerhetspolitik

Sverige och EU skall i sina förbindelser med andra länder och multilaterala institutioner värna om och framhäva demokratin och rättsstatens utveckling, respekt för de mänskliga fri- och rättigheterna samt frihandel och ekonomiska reformer som grund för samhällelig utveckling. Inte minst i EU:s utrikesrelationer till länder i närområdet som västra Balkan, Ryssland, det östligaste Europa och Medelhavsområdet måste unionen kunna bidra till en sådan utveckling. FN-stadgans principer och folkrätten skall hävdas i syfte att värna individens rätt lika väl som staters. Det är även viktigt att EU och Nato kompletterar varandra. En stark transatlantisk länk ligger i såväl USA:s som Europas intresse.

Genom vårt medlemskap i EU och genom Nato- och EU-utvidgningen till våra grannländer har Sveriges utrikes- och säkerhetspolitiska situation förbättrats. Vi är som medlem en del av en politisk och ekonomisk union, grundad på värdegemenskap och ömsesidig solidaritet. Europasamarbetet ger Sverige möjlighet att agera tillsammans med övriga länder inom EU, vilket rätt använt ökar vårt inflytande.

Trots att Europa är fritt och EU skapar ökad sammanhållning kännetecknas den säkerhetspolitiska situationen i Europa och i världen av många osäkerheter, som inte nödvändigtvis har sin grund i att stater står mot varandra. Konflikter sprungna ur etniska, ekonomiska och/eller geografiska motsättningar är alltfjämt en utmaning, inte minst då de skapar grogrund för dagens mer diffusa, gränsöverskridande och nätverksorganiserade hot. Det handlar särskilt om den internationella terrorismen och den organiserade brottsligheten.

Globala och gränsöverskridande hot avvärs bäst med utökat internationellt samarbete. Gemensamma insatser måste samordnas och ske i militär, juridisk och civil samverkan och alltid på rättsstatens grund.

Genom att EU bidrar till att lösa kriser och konflikter kan ökad säkerhet nås, respekten för människors grundläggande fri- och rättigheter stärkas samt välståndsutveckling främjas. Därigenom ökar förutsättningarna att bekämpa framväxten av extremism och brottslighet, spridningen av massförstörelsevapen och att stater hamnar i upplösning. Lika viktigt är att EU bidrar till långsiktig stabilisering och tillsammans med moderata krafter understödjer reformer som öppnar upp slutna och totalitära samhällen. I denna del har en sammanhållna och effektiv utvecklingspolitik med betoning på demokratibistånd, och med syfte att bekämpa fattigdom samt skapa ökad säkerhet med handel och kunskapsöverföring, stor betydelse.

Den i december 2004 antagna säkerhetsstrategin för EU är en viktig del i den utveckling vi vill se med en union som i ökad utsträckning skall kunna

Fel! Okänt namn på

bidra till att främja frihet, fred och säkerhet i världen. I förslaget till nytt konstitutionellt EU-fördrag ges delar i utrikes- och säkerhetspolitiken en fördragsfäst roll. Det är positivt att fördraget bidrar till att tydliggöra vad EU skall göra respektive inte göra och därmed ger förutsättningar för en enad, handlingskraftig och trovärdig utrikes- och säkerhetspolitik i EU. Oavsett vad som sker med förslaget till nytt EU-fördrag behöver EU:s medlemsländer utveckla den gemensamma värdegrunden och definitionen av gemensamma mål för utrikespolitiken, utforma bättre gemensamma analysresurser och se över förutsättningarna för en gemensam utrikesminister. På så sätt skulle samordningen av medlemsstaternas ståndpunkter i internationella sammanhang förbättras samt sammanhållningen stärkas utåt sett.

Säkerhetsstrategin har direkt påverkan på den fortsatta utformningen av svensk och europeisk utrikes- och säkerhetspolitik och har resulterat i ett antal konkreta initiativ, däribland upprättandet av en sammanhållen krishanteringsförmåga som skall finnas till EU:s förfogande år 2008 som ett komplement till EU:s övriga diplomatiska, ekonomiska och utvecklingspolitiska verktyg.

Meningen är att stridsgrupper bestående av 1 500 soldater skall kunna mobiliseras och delar av styrkan vara på plats i ett krisområde inom tio dagar och kunna stanna där under minst en månad. Vi välkomnar att Sverige har åtagit sig att ansvara för arbetet med att sätta upp och leda en nordisk-baltisk stridsgrupp. Dock råder oklarheter i huruvida regeringen har löst finansieringen vad gäller det svenska bidraget till EU:s stridsgruppskoncept. Detta bör omgående klaras ut. De operationer som den nordisk-baltiska stridsgruppen kan tänkas genomföra kan bli mycket krävande och farliga. Det är därför extra viktigt att finansieringen för personalförsörjning, materiel och träning är tryggad. Sverige måste även fortsatt kunna ställa upp i FN- och Natoleda operationer. Vidare har det upprättats en europeisk försvarsbyrå för utveckling av militär förmåga, forskningssamarbete och materiel, inom ramen för den utveckling som sker av medlemsländernas gemensamma försvarsmaterielpolitik. Medlemsländerna har även antagit en solidaritetsklausul för att gemensamt och bättre kunna hantera konsekvenserna av storskaliga terroristangrepp eller kunna bistå varandra vid större naturkatastrofer. Vi ser det som självklart att Sverige måste kunna bistå ett EU-land eller nordiskt land som utsätts för hot eller angrepp.

Sverige har nu en möjlighet, men också ett ansvar, att i det närmare samarbete som växer fram inom EU påverka och verka för en mer säker och rätts trygg värld. Det måste handla om en starkare vilja att reformera FN och en förmåga att bidra till att EU kan agera långsiktigt och som en god partner med andra regionala organisationer, men också tillsammans med enskilda länder.

8.2 Den fortsatta utvidgningen

Den dynamik som finns i EU och som för samarbetet framåt grundar sig på en öppenhet för att förändra och förbättra. Att utestänga länder från medlemskap i EU skulle minska samarbetets själva grundvalar och legitimitet. Samtidigt är

Fel! Okänt namn på

den stegvisa utvidgningen en förutsättning för att effektivt driva Europasamarbetet närmare och djupare.

Den successiva utvidgningen av EU har präglat dess existens och bidragit till fred och frihet samt ökad säkerhet i Europa. För både tidigare och nuvarande kandidatländer har utsikten om medlemskap bidragit till en demokratisk, säkerhetsmässig och ekonomisk utveckling.

Det är naturligt att utvidgningsprocessen fortsätter med en öppenhet gentemot nya medlemmar och grannar. Att fler länder i vår del av världen uppfyller EU:s krav på demokrati, respekt för de mänskliga fri- och rättigheterna och utvecklar rättsstat och marknadsekonomi är även bra för Sverige, då det bidrar till ökad säkerhet och välbefinningspotential här.

EU skall vara öppet för alla europeiska stater som respekterar unionens allmänna värdegrund, såsom människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstatsprincipen, respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter, samt som förbinder sig att gemensamt främja unionens värden.

Målsättningen är att Bulgarien och även Rumänien kan bli medlemmar i EU 2007. Det förutsätter att de var och en kan säkerställa den egna efterlevnaden av EU:s regelverk. Vi välkomnar att Turkiet har getts klartecken om att medlemskapsförhandlingar kan påbörjas i oktober i år. Medlemskapsförhandlingar ligger inte bara i Turkiets intresse, utan lika mycket i EU:s. Det finns stora fördelar för EU, såväl gällande den egna tillväxtpotentialen och demografiska utvecklingen som av säkerhetspolitiska skäl. Att utestänga Turkiet från den europeiska gemenskapen skulle försämra förutsättningarna för en fortsatt reformpolitik i det sekulära Turkiet och riskera en vidgad klyfta mellan den kristna och den muslimska världen. Sverige måste fortsatt vara tydlig och pådrivande för att Turkiet skall bedömas utifrån egna meriter och på samma villkor som andra kandidatländer.

EU måste fortsatt driva på för att Cyperns befolkning inom kort skall kunna förverkliga sin gemensamma bestämmelse som medborgare i ett enat Cypern inom EU. Det ligger ett stort ansvar på den grekcyprriotiska regeringen, men även den turkcyprriotiska ledningen/regeringen att tillsammans med FN och EU, och i samförstånd med Grekland och Turkiet, få ett slut på den turkcyprriotiska befolkningsgruppens isolering och att underlätta återföreningen av Cypern. Under tiden behöver den ekonomiska utvecklingen inom den turkcyprriotiska befolkningsgruppen stimuleras och Cyperns ekonomiska integrering samt en förbättrad kontakt mellan de båda befolkningsgrupperna främjas.

Det är vår förhoppning att Norge och Island skall välja att bli medlemmar i EU. På det viset omvandlas den nordiska gemenskapen till en politisk kraft i det nya Europa. En utveckling där även Schweiz blir medlem framstår i detta perspektiv som naturlig.

Både Kroatien och Makedonien har ansökt om medlemskap. Att Kroatien uppnått status som kandidatland stimulerar de övriga länderna på västra Balkan att fortsätta med sina reformer. Så snart Kroatien fullt samarbetar med FN:s krigsförbrytartribunal i Haag bör EU besluta om tidpunkt för att inleda medlemskapsförhandlingar.

Fel! Okänt namn på

Även övriga länder på västra Balkan bör ges möjlighet till framtida medlemskap för att ge dessa länder framtidstro att under svåra förhållanden orka fortsätta på frihetens och fredens väg och drivkraft för fortsatt reformarbete.

I Kosovo förväntas EU spela en allt större roll samtidigt som FN trappar ned sin närvaro där. Förhoppningen är att under året inleda en process som kommer att avgöra Kosovos framtida status. Detta förutsätter att Kosovos ledarskap gör fortsatta framsteg gällande de av FN fastlagda kriterierna som skall säkra ett multietniskt samhälle, demokrati och marknadsorientering samt fortsatt integration i europeiska strukturer. Hur statusprocessen kommer att se ut är inte fastställd, men tydligt är att ett avgörande måste ske mellan Belgrad och Pristina och en varaktig lösning måste garantera långsiktig regional stabilitet.

Efter oroligheterna i mars 2004 har betydande insatser gjorts för att främja återvändande till Kosovo. Dock återstår mycket arbete, såväl i politiska insatser som i konsolidering mellan människor gällande minoritetens skydd och delaktighet i Kosovos framtid. En ökad EU-närvaro och EU:s grannskapspolitik kan inge framtidshopp och drivkraft i reformarbetet.

EU har i dagsläget, med tre undantag, gett samtliga Europas länder väster om Ryssland en uttalad möjlighet till medlemskap. Undantagna är än så länge Moldavien, Ukraina och Vitryssland. EU bör ge också Moldavien, Ukraina och ett framtida demokratiserat Vitryssland medlemskapsperspektiv för att därmed ge deras folk framtidshopp. Att EU under 2004 utarbetade handlingsplaner inom ramen för den europeiska grannskapspolitiken (ENP) för Ukraina och Moldavien får inte medföra försvårade möjligheter till framtida medlemskap. EU bör öka trycket på den vitryska regimen att genomdriva demokratiska reformer. Det vilar ett tungt ansvar på dessa länder att genomföra nödvändiga reformer och därmed säkerställa att ett framtida EU-medlemskap inte bara blir en utopi.

8.3 EU:s grannländer

EU:s grannskapspolitik bör ses som ett konkret uttryck för EU:s ambition att med förebyggande engagemang främja demokrati, frihet, fred och säkerhet samt förhindra eller minimera uppblussande konflikter och hot.

Det är av största vikt att regeringen förmår garantera ett fortsatt genuint politiskt och ekonomiskt intresse och åtagande från unionens sida i EU:s östra närområde. EU måste öka sitt engagemang i förhållande till Moldavien, Ukraina och Vitryssland för att uppmuntra en reforminriktad politik och framtida EU-medlemskap. Den nyvunna demokratin i Ukraina liksom den demokratiska oppositionen i Vitryssland måste få EU:s stöd.

Unionens tydliga och långsiktiga engagemang gentemot staterna i södra Kaukasus bör prioriteras. Att handlingsplaner utarbetas för Georgien, Armenien och Azerbajdzjan är positivt då det innebär ökade möjligheter till breda reformer med syftet att få till stånd en demokratisk utveckling i regionen. EU bör tillsammans med OSSE och Nato verka för fredliga lösningar i Moldavien samt mellan Azerbajdzjan och Armenien.

Fel! Okänt namn på

Det är viktigt att EU nu förmår bistå det nya demokratiskt valda ledarskapet i Georgien med både suveränitets- och demokratistöd och ekonomiskt stöd i dess kamp mot den utbredda fattigdomen och korruptionen i landet. Konflikterna i utbrytarrepublikerna Abchazien och Syd-Ossetien i Georgien verkar destabiliserande i landet och dess närområde. Internationell övervakning av den ryskgeorgiska gränsen är fortsatt nödvändig.

Sverige bör aktivt verka för att EU skall etablera en gränsövervakningsinsats i Georgien. Denna insats skulle kunna ersätta OSSE:s gränsövervakningsmission (BMO) mellan Georgien och Ryssland som, under rådande förhållanden med Rysslands vägran att godkänna ett förlängt mandat, ser ut att upphöra.

Den fortsatta ryska trupp närvaron i Georgien är oacceptabel. Den inskränker Georgiens territoriella suveränitet och självständighet och är oförenlig med de åtaganden som Ryssland har förbundit sig till inom ramen för OSSE-toppmötet i Istanbul 1999. Sverige måste därför inom EU och OSSE fortsatt verka för att få Ryssland att leva upp till åtagandena angående trupptillbakdragande.

De senaste årens politiska tillbakagång i Kazakstan och inte minst i Kirgizistan samt genomgående återgång till centralstyre samt ökande grad av inskränkningar av mänskliga rättigheter i Centralasien är oroväckande. Den senaste tidens oroligheter i Kirgizistan och Uzbekistan ger intryck av regional instabilitet. EU har ett långsiktigt åtagande framför sig för att främja en politisk reformprocess och demokratisk utveckling i de centralasiatiska länderna.

EU:s relation till Ryssland är en av huvudfrågorna inom europeisk säkerhetspolitik. Den ryska samhällsomvandlingen från kommunistisk enpartistat till pluralistiskt civilt samhälle tar tid. De senaste åren har det gamla kontrollsamhället blivit särskilt tydliga i statsmaktens förhållande till oberoende media, den fria opinionsbildningen och den demokratiska processen. Den ökande centralstyrningen och inskränkningar på media- och MR-området är mycket oroande. Så även den dömande maktens minskade oberoende och därmed de minskade möjligheterna för den enskilde att få en oberoende prövning av sin sak i rysk domstol. Rysslands ökande försvarssatsningar kan ses som ett svar på landets säkerhetspolitiska ambitioner.

Det är viktigt att Europa tillsammans med USA bygger upp ett långsiktigt och nära samarbete med landet. Ryssland får inte avvisas och lämnas att ensamt möta framtiden. Risker för en sämre ekonomisk och politisk utveckling är då uppenbar, vilket skulle skapa grogrund för social oro, med mänskliga och politiska risker som följd.

EU:s medlemsländer måste bättre samordna unionens politik mot Ryssland. De ryska försöken att bilateralisera sina relationer med EU:s medlemsländer och därmed vinna fördelar måste motverkas. Sveriges roll måste vara att förmå EU-länderna att inte bara behandla Ryssland som en jämbördig partner, utan också ställa högre krav på Ryssland som rättsstat. Målsättningen måste vara att knyta Ryssland till den europeiska säkerhetsarkitekturen och stärka den politiska dialogen om demokrati och de mänskliga rättigheterna med landet. Den undfallenhet som EU ibland uppvisat gällande brott mot rättsstatens principer och övergrepp mot civilbefolkningen i kriget i Tjetje-

Fel! Okänt namn på

nien är inte modellen för hur relationerna mellan EU och Ryssland bör utformas.

Kriget i Tjetjenien och återkommande terrordåd i regionen visar på den instabilitet som råder i Kaukasus. Omvärlden måste tydligare ställa krav och utöva påtryckningar. I annat fall riskerar vanmakt, fattigdom och våld att skapa en alltmer ohanterlig situation, där extremistiska krafter får ytterligare fotfäste och hotar inte bara Ryssland, utan även stabiliteten i Europas närområde.

Rysslands inträde i WTO är positivt då det främjar landets tillväxt- och välståndspotential. För svensk export innebär det ryska WTO-medlemskapet att de svenska företag som exporterar till Ryssland ges stabila regler och större finansiell säkerhet, vilket öppnar upp för mycket stora möjligheter.

I samband med toppmötet i maj 2005 i Moskva nådde EU och Ryssland en överenskommelse om att anta handlingsplaner för parternas fyra samarbetsområden: ekonomi; frihet, säkerhet och rättsväsende; yttre säkerhet; forskning, utbildning och kultur. Syftet är att ytterligare stärka samarbetet mellan Ryssland och EU och därmed Sverige.

8.4 Ett mer samordnat och effektivt EU-bistånd

Sammantaget står EU och dess medlemsstater för 60 procent av världens offentliga utvecklingssamarbete. I egenskap av världens största leverantör av offentligt bistånd och världens största handelsblock har EU och dess medlemsstater ett betydande ansvar att verka för frihet, säkerhet och ökat välstånd i den fattiga delen av världen. En värld som anses vara rättvis och ge möjligheter för alla kommer också att bli säkrare för EU och dess medborgare. I detta hänseende ger en fri handel i kombination med ett effektivare bistånd ökade förutsättningar.

Bristande effektivitet och samordning med medlemsländernas bilaterala bistånd undergräver dock EU:s ambitioner att sammanföra de olika instrument och resurser som står till förfogande, däribland biståndsprogram, handelspolitiska reformer samt civila och militära resurser från medlemsstaterna. Till exempel är en sammanhållen och konsekvent EU-politik avgörande för EU:s förmåga att arbeta för fattigdomsbekämpning, demokratiutveckling, korruptionsbekämpning och säkerhetsfrämjande. Sverige bör aktivt verka för ett samstämmigt och konstruktivt användande av de medel EU har tillgång till för sin politik. Häri ligger inte minst nödvändigheten att reformera EU:s jordbrukspolitik samt att EU och övriga i-länder undanröjer sina handelshinder mot omvärlden. Dagens ordning med dels tullar och handelshinder som slår extra hårt mot redan fattiga länder, dels ett omfattande bistånd till desamma är kontraproduktivt och oförsvarbart.

Reformeringen av EU:s bistånd pågår, men en fortsatt effektivisering behövs samt en tydligare inriktning på fattigdomsbekämpning och demokratibistånd. En fortsatt decentralisering är nödvändig liksom utvecklingen av gemensamma landstrategier, harmoniserade procedurer och administrativa och

Fel! Okänt namn på

budgetära reformer för att underlätta samarbetsländernas möjligheter att på bästa sätt ta till vara biståndet.

EU bör öka sitt engagemang i förhållande till de blivande grannländerna, inte minst i form av demokratifrämjande åtgärder. När det gäller Medelhavsområdet finns Medelhavssamarbetet, Barcelonaprocessen och Medabiståndet att tillgå. Det saknas dock motsvarande instrument i förhållande till de nya grannländerna i öster: Ukraina, Vitryssland och Moldavien. EU bör snarast komma till rätta med det.

Stockholm den 3 oktober 2005

Fredrik Reinfeldt (m)

Mikael Odenberg (m)

Per Westerberg (m)

Gunilla Carlsson i Tyresö (m)

Lennart Hedquist (m)

Tomas Högström (m)

Marietta de Pourbaix-Lundin (m)

Beatrice Ask (m)

Per Bill (m)

Catharina Elmsäter-Svärd (m)

Cristina Husmark Pehrsson (m)

Göran Lenmarker (m)

Sten Tolgfors (m)